

Rapport 2012:24 R

Högskoleverkets tillsyn

Viktigare beslut 2010–2011

Rapport 2012:24 R

Högskoleverkets tillsyn

Viktigare beslut 2010–2011

Högskoleverket • Luntmakargatan 13 • Box 7851, 103 99 Stockholm
tfn 08-563 085 00 • fax 08-563 085 50 • e-post hsv@hsv.se • www.hsv.se

Högskoleverkets tillsyn. Viktigare beslut 2010–2011

Utgiven av Högskoleverket 2012

Högskoleverkets rapportserie 2012:24 R

ISSN 1653-0632

Innehåll: Högskoleverket, juridiska avdelningen, **Mattias Wande**

Formgivning: Högskoleverkets informationsavdelning

Tryck: E-print, Stockholm, december 2012

Tryckt på miljömärkt papper

Innehåll

Sammanfattning	5
Antagning	7
Lottning otillåten när meriterna inte är likvärdiga	7
Betyg från Tyska skolan och Lycée Français Saint Louis vid ansökan till högre utbildning	9
Kurser för gymnasieelever vid Örebro universitet	10
Examination	13
Mycket skilda uppfattningar hos handledare och examinator angående en magisteruppsats	13
Allmänt om högskoleutbildning	14
Angående möjligheten att komplettera godkända inlämningsuppgifter	14
Anmälan mot Högskolan Dalarna angående en hemtentamen på en kurs på barnmorskeprogrammet	15
Anmälan mot Stockholms universitet från en student som var tvungen att gå om hela kursen trots att tre av fyra seminarier fullgjorts	17
Förändring av utbildningsplanen på psykologprogrammet vid Karolinska institutet	17
Ändringar av kursplanen till företagsekonomi C vid Södertörns högskola	19
Högskoleverkets uppföljning av verkets beslut den 27 december 2010 i ärende angående kritik mot regler om avbrott i studier	20
Examinationsformen i en kursplan på en distanskurs	21
Avvecklingen av textillärover utbildningen vid Uppsala universitet	22
Utbildning på forskarnivå	23
Arbete i ett forskningsprojekt utan antagning till utbildning på forskarnivå	23
En doktorands rätt att disputeras	24
Allmän förvaltningsrätt	26
Tydliga beslut viktiga för rättssäkerheten	26
Lång handläggningstid i anställningsärende	28
Hanteringen av ett undanröjt anställningsbeslut	30
Överklagande som inte överlämnats till Överklagandenämnden för högskolan	31
Försvårshögskolans styrelses beslutförhet	32
Avstängning från studier	34
Anmälan mot Sveriges lantbruksuniversitet angående otillåten avstängning m.m.	34
Författningsstöd krävs för att hindra student från att delta i utbildning	35

Principer i regeringsformen	37
Informationsbord i universitetets lokaler	37
Högskolan och omvärlden	39
Rekrytering av kinesiska studenter	39
Uppdragsutbildning	42
Uppdragsutbildning för prins Daniel	42
Övrigt	43
Hantering av klagomål hos enskild utbildningsanordnare	43
Beslut om doktorandantagning endast på engelska	44

Sammanfattning

Högskoleverkets tillsyn bedrivs på olika sätt och utgår till stor del från anmälningar som främst studenter och studentkårer skickar in till verket. Den här rapporten är indelad i avsnitt som täcker flera av de frågeställningar som i större omfattning aktualiserats i anmälningarna. Här presenteras viktiga beslut som till övervägande delen grundas på sådana anmälningar och som innehåller frågor av allmänt intresse. Besluten har fattats inom ramen för verkets tillsynsverksamhet under åren 2010 och 2011. Här redovisas sammanfattningar av besluten där tyngdpunkten är på verkets bedömning. De fullständiga besluten finns på verkets webbplats www.hsv.se.

Avsnitten som ingår är antagning, examination, allmänt om högskoleutbildning, utbildning på forskarnivå, allmän förvaltningsrätt, avstängning från studier, principer i regeringsformen, högskolan och omvärlden, uppdragsutbildning samt övrigt.

Ett axplock ur besluten

Lottning otillåten när meriterna inte är likvärdiga

Högskoleverket har kritiserat Kungl. Tekniska högskolan för att urvalsgrunden lottning har använts då meriterna inte har varit likvärdiga.

Mycket skilda uppfattningar hos handledare och examinator angående en magisteruppsats

Handledaren och examinatoren har haft mycket skilda uppfattningar om hur en magisteruppsats skulle examineras. Högskoleverket har konstaterat att när handledning och examination av en uppsats utförs av olika personer, är det viktigt att handledarens syn på vilka krav som ska ställas inte skiljer sig för mycket från examinatorns.

Anmälan mot Stockholms universitet från en student som var tvungen att gå om en hel kurs trots att tre av fyra seminarier fullgjorts

Högskoleverket har kritiserat Stockholms universitets angående krav för en kurs som inte framgick av kursplanen.

Examinationsformen i en kursplan på en distanskurs

Högskoleverket ansåg att uttrycket ”och/eller” i en kursplan inte gav studenterna ett tillräckligt preciserat besked om hur examinationen skulle gå till. Verket var kritiskt till formuleringen.

Lång handläggningstid i anställningsärende

Högskoleverket har riktat allvarlig kritik mot Umeå universitetet för att det tog nästan sju år för universitetet att fatta beslut i ett ärende som rörde en ansökan om befordran till anställning som professor.

Överklagande som inte överlämnats till Överklagandenämnden för högskolan

Högskoleverket har kritiserat Kungl. Tekniska högskolans handläggning av ett överklagande.

Författningsstöd krävs för att hindra student från att delta i utbildning

Högskoleverket riktade allvarlig kritik mot Stockholms universitet för att universitetet utan laglig grund hindrat en student från att genomgå verksamhetsförlagd utbildning med hänvisning till att studenten polisanmälts för brott.

Beslut om doktorandantagning endast på engelska

Högskoleverket har konstaterat att Lunds universitets inte har tillämpat språklagen på ett korrekt sätt.

Antagning

Lottning otillåten när meriterna inte är likvärdiga

Högskoleverket har kritiserat Kungl. Tekniska högskolan för att urvalsgrunden lottning har använts då meriterna inte har varit likvärdiga.

Bakgrund

Högskoleverket uppmärksammades av Överklagandenämnden för högskolan på Kungl. Tekniska högskolans (KTH) urvalsmodell vid antagning till masterprogram, industriell ekonomi. Flera av de som överklagat antagningen hade vänt sig mot att urvalet inte hade grundats på den sökandes betygsvärde, utan i stället hade lottning genomförts inom en urvalsgrupp. Konsekvensen blev enligt de klagande att sökande med lägre betygsvärde hade antagits framför den med högre betygsvärde.

KTH anförde i ett yttrande att antagningsordningen och den aktuella utbildningsplanen för programmet beklagligtvis innehöll formuleringar om lottning som inte på ett helt tillfredsställande sätt speglade den gällande författningen.

Tillgängliga studieplatser inom programmet var 40, totalt antogs 43 sökande. Behöriga sökande placerades i tre grupper, 1) mycket goda betyg, 2) goda betyg och 3) låga betyg. Samtliga sökande i grupp 1 antogs. Grupp 2 kom med den valda indelningen att omfatta de flesta sökande, 74 av totalt 82 sökande, och i denna grupp kom enbart lottning att tillämpas vid urvalet. KTH såg allvarligt på bristerna i antagningen av studenter till masterprogrammet och beklagade det inträffade.

Högskoleverkets bedömning

KTH hade vid urvalet till masterprogrammet tillämpat en urvalsmetod där lärosätet hade kombinerat urval grundat på betygsmedelvärde i kombination med lottning inom en grupp. Högskoleverket konstaterade inledningsvis att KTH i 7 kap. 26 § i högskoleförordningen hade haft stöd för att använda betygsmedelvärde som grund för urval.

Nästa fråga var om KTH hade haft rätt att använda lottning. Lottning vid urval till en utbildning fick enligt bestämmelserna i högskoleförordningen användas då meriterna var likvärdiga och urval med hänsyn till kön inte kunde göras (7 kap. 12 § tredje stycket högskoleförordningen, i dess

äldre lydelse). Av uppgifterna i ärendet framgick att som en konsekvens av lottningen hade sökande med lägre betygsmedelvärde antagits framför de som hade högre betygsmedelvärde. Högskoleverket kunde konstatera att de sökande uppenbarligen haft olika meriter som hade gått att rangordna. Meriterna hade således inte varit likvärdiga och Högskoleverket ansåg därför att KTH inte hade haft rätt att använda lottning som grund för urvalet till den aktuella utbildningen. För detta kritiserades KTH.

Uppföljning

Högskoleverket följde upp ärendet. Det i ärendet aktuella programmet gavs inte längre vid KTH. KTH redovisade att antagningsordningen gått igenom med antagningsenheten och arbetet med att hålla antagningsordningen i överensstämmelse med högskolelagen och högskoleförordningen pågick kontinuerligt. Verket fann att KTH hade vidtagit tillfredsställande åtgärder med anledning av Högskoleverkets ställningstagande.

Beslut 2010-04-23 Användningen av lottning vid antagningen till ett masterprogram vid Kungl. Tekniska högskolan (reg.nr 31-4308-09) och beslut 2011-02-07 Användningen av lottning vid antagningen till ett masterprogram vid Kungl. Tekniska högskolan – nu fråga om uppföljning av Högskoleverkets beslut den 23 april 2010 (reg.nr 31-4308-09), (reg.nr 31-7046-10)

Ändringar i högskoleförordningen, avseende bl.a. 7 kap. 12 § tredje stycket, trädde i kraft den 1 augusti 2010 och tillämpades för första gången vid antagning till utbildning som började efter den 31 december 2010. Vid urvalet, vid i övrigt likvärdiga meriter, får inte längre hänsyn tas till kön i syfte att förbättra rekryteringen av studenter från det underrepresenterade könet.

Betyg från Tyska skolan och Lycée Français Saint Louis vid ansökan till högre utbildning

Högskoleverket har konstaterat att universitet och högskolor inte kan hindra en sökande med ett utländskt betyg från att söka till en utbildning och att sökande med två betyg från Tyska skolan eller Lycée Français Saint Louis i vart fall har rätt att välja vilket betyg de vill delta med i urvalet till en viss utbildning.

Bakgrund

Företrädare för Tyska skolan och Lycée Français Saint Louis bad i en anmälan Högskoleverket att granska det besked som skolorna fått via Verket för högskoleservice (VHS) om hur universitet och högskolor rekommenderas hantera sökande med betyg från de båda skolorna vid antagning till högre utbildning. Företrädarna för skolorna anförde bl.a. följande.

Rekommendationen innebär att deras elever måste söka till högskolan på sitt svenska slutbetyg och inte får använda det tyska respektive franska slutbetyget. De har hittills kunnat välja vilket betyg de önskar söka med. Oftast har eleverna skickat in båda sina betyg. Anmälarna var förvånade över att man fattat ett beslut som innebär att man fråntar eleverna rätten att utnyttja ett avgångsbetyg utfärdat av ett EU-land (Tyskland eller Frankrike) vid ansökan till en högskola i ett annat EU-land (Sverige). De invände också mot att reglerna ändrats under pågående utbildning.

De yrkade att deras elever skulle få behålla rätten att använda båda sina betyg vid ansökan till högskolan.

Högskoleverkets bedömning

Högskoleverket konstaterade att universiteten och högskolorna inte kan hindra en sökande med ett utländskt betyg från att söka till en utbildning. En fråga i ärendet var om antagningsmyndigheterna får avvisa en sökande med exempelvis ett tyskt betyg från Tyska skolan och i stället hänvisa honom eller henne att delta i urvalet med sitt svenska betyg från samma skola. Med tanke på hur högskoleförordningens regler var utformade ansåg Högskoleverket att det inte var möjligt. Om det utländska betyget innebär att den sökande uppfyller kraven för grundläggande behörighet har han eller hon rätt att delta i urvalsgrupp III vid platsfördelningen. Högskoleverket konstaterade vidare att sökande med två betyg från Tyska skolan eller Lycée Français Saint Louis i vart fall har rätt att välja vilket betyg de vill delta med i urvalet till en viss utbildning.

En strikt tillämpning av högskoleförordningens regler skulle kunna leda till slutsatsen att elever från exempelvis Tyska skolan har rätt att delta i urvalet till en viss utbildning med båda betygen. Det som komplicerar bedömningen är dock att de båda betygen gäller samma utbildning. Rättsläget var emellertid så oklart att verket avstod från att ta ställning i frågan. Verket konstaterade att varje antagningsmyndighet hade att göra sin egen bedömning.

Högskoleverket utgick från att universiteten och högskolorna inte skulle komma att vägra sökanden som genomgått utbildning vid Tyska skolan eller Lycée Français Saint Louis att delta i urvalet med det av de båda betygen som de själva väljer.

Uppföljning

I uppföljningsbeslutet fann Högskoleverket, mot bakgrund av information från Verket för högskoleservice, att det saknades skäl att kontakta respektive lärosäte för att följa upp beslutet. Verket bedömde att lärosätena låtit de aktuella eleverna välja betyg vid antagningen.

Beslut 2010-02-23 Betyg från Tyska skolan och Lycée Français Saint Louis vid ansökan till högre utbildning (reg.nr 31-358-10) och beslut 2010-12-22 Betyg från Tyska skolan och Lycée Français Saint Louis vid ansökan till högre utbildning – nu fråga om uppföljning av Högskoleverkets beslut den 23 februari 2010 (reg. nr 31-358-10), (31-7047-10)

Kurser för gymnasieelever vid Örebro universitet

Högskoleverket kritiserade Örebro universitet för att det inte följt reglerna om behörighetsprövning.

Bakgrund

Högskoleverket uppmärksammades i en anonym anmälan på att en akademi vid Örebro universitet efter överenskommelse med en gymnasieskola i Örebro anordnade utbildning för gymnasieelever, som saknade grundläggande behörighet för högskoleutbildning. När utbildningen genomförts agerade akademien för att eleverna skulle registreras i studiedokumentationssystemet Ladok och att de därmed skulle generera ersättning till akademien. Den anonyme anmälaren anförde att det var fel att ge elever gymnasiebetyg samtidigt som de fick högskolepoäng.

Örebro universitet anförde att avsikten hade varit att studenterna och deras resultat skulle registreras i studiedokumentationssystemet Ladok på samma sätt som för andra studenter, när de var klara med sin gymnasieexamen och behörigheten styrkts genom gymnasiebetyg. Det fanns kursplaner för kurserna där det framgick att det var fråga om högskolestudier på grundnivå. Syftet med kurserna var att fördjupa samverkan med gymnasieskolan och väcka intresse för utbildningar inom naturvetenskap och teknik. Universitetet konstaterade att gällande regelverk rörande behörighetsprövning inte hade efterlevts, vilket universitetet beklagade. Rektorn har beslutat att från och med höstterminen 2010 ska kurserna inte anordnas enligt denna modell. Beträffande pågående kurser, till och med vårterminen 2010, hade universitetet för avsikt att fullfölja dessa enligt de utfästelser som getts till dem som bedrivit och bedriver studier.

Högskoleverket inhämtade uppgift om att studenterna hade antagits i efterhand när komplettering rörande deras slutbetyg från gymnasiet kommit in och att de därmed fått sin behörighet styrkt. Studenterna hade då också registrerats i Ladok och universitetet hade fått ersättning för dem.

Högskoleverkets bedömning

Högskoleverket utreder normalt inte anonyma anmälningar, men ansåg att skäl fanns att frånga denna princip i detta ärende.

Högskoleverket kritiserade Örebro universitet för att det hade brutit mot högskoleförfattningarnas regler genom att låta gymnasieelever genomgå utbildning på grundnivå utan att deras behörighet prövats och utan att antagning hade skett.

Högskoleverket konstaterade vidare att universitet och högskolor finansierar utbildning på grundnivå genom anslag från staten. Av regleringsbrevet för universitet och högskolor framgår att ersättning inte erhålls för tillgodoräknande av annan utbildning eller motsvarande kunskaper, dvs. tillgodoräknandebeslut enligt 6 kap. 6–7 §§ högskoleförordningen. Universitetet hade inte haft rätt till ersättning när eleverna genomgick utbildningen, eftersom eleverna inte var antagna och därmed inte var studenter. När de sedan har antagits har de inte behövt genomgå utbildningen igen, utan deras situation har varit jämförbar med studenter som begärt tillgodoräknande av tidigare utbildning. Enligt Högskoleverkets mening kunde Örebro universitet inte anses ha rätt till ersättning för dessa studieprestationer. Högskoleverket utgick från att universitetet skulle se till att intäkter inte erhöles på felaktiga grunder. En kopia av verkets beslut överlämnades

för kännedom till Riksrevisionen, som har till uppgift att granska universitetets årsredovisning.

Beslut 2010-12-22 Kurser för gymnasieelever vid Örebro universitet (reg.nr 31-1383-10)

Examination

Mycket skilda uppfattningar hos handledare och examinator angående en magisteruppsats

Handledaren och examinatorn har haft mycket skilda uppfattningar om hur en magisteruppsats skulle examineras. Höskoleverket har konstaterat att när handledning och examination av en uppsats utförs av olika personer, är det viktigt att handledarens syn på vilka krav som ska ställas inte skiljer sig för mycket från examinatorns.

Bakgrund

En student framförde klagomål på hur processen kring hennes arbete med en magisteruppsats vid institutionen för biblioteks- och informationsvetenskap vid Högskolan i Borås hade skötts. Hon blev underkänd vid flera tillfällen och examinatorn hade helt andra synpunkter på hennes arbete än handledaren. Hon fick byta handledare men den nya handledaren avsåg sig handledarskap med hänvisning till att han inte förstod examinatorns synpunkter.

Enligt högskolan skedde kommunikationen mellan handledare och examinatorer på ett tillfredsställande sätt. Högskolan beklagade dock att vissa missuppfattningar tycktes ha skett. Med anledning av detta aviserade högskolan att se över behovet av att ytterligare förtydliga sina rutiner kring kommunikationen mellan handledare, examinatorer och studenter.

Höskoleverkets bedömning

Höskoleverket konstaterade att det av e-postkorrespondensen mellan en av handledarna och studenten framgick att handledaren och examinatorn hade haft mycket skilda uppfattningar om hur studentens uppsats skulle examineras. Verket ansåg att när handledning och examination av en uppsats utförs av olika personer, är det viktigt att handledarens syn på vilka krav som ska ställas inte skiljer sig för mycket från examinatorns. Högskolan i Borås kunde därför inte undgå kritik för de brister som förelegat i studentens fall.

Beslut 2010-06-16 Examinationen av en magisteruppsats i en distansutbildning (reg.nr 31-917-10)

Allmänt om högskoleutbildning

Angående möjligheten att komplettera godkända inlämningsuppgifter

Högskoleverket har riktat kritik mot Linnéuniversitetet för den information universitetet lämnat om att kompletteringar av redan godkända inlämningsuppgifter skulle vara möjliga att göra, när det saknas stöd i universitetets regler för en kurs att medge sådana kompletteringar.

Bakgrund

En student anmälde Linnéuniversitetet till Högskoleverket och bad verket att utreda möjligheten för universitetet att ändra bedömningen av några av hans inlämningsuppgifter på en kurs. Anmälaren anförde bl.a. att det i studiehandledningen, som kursplanen hänvisade till, angavs att ett slutligt betyg för inlämningarna sattes först vid terminens slut. Läraren hade också uttryckt att det gick bra att lämna in kompletteringar, men lärosätet menade nu att betyget inte fick ändras.

Linnéuniversitetet anförde att kompletteringar kunde lämnas under kursens gång, men inte efter det att slutbetyget var satt. Studenten hade lämnat in fyra kompletteringar efter det utsatta datumet då kompletteringarna skulle vara läraren tillhanda.

Högskoleverkets bedömning

Av högskoleförordningens regler följer att betyg ska sättas på en genomgången kurs. Enligt kursplanen för den aktuella kursen bedömdes kursen med betygen underkänd, godkänd eller väl godkänd. Examinationen bestod bl.a. av skriftliga redovisningar (inlämningsuppgifter). Studentens anmälan gällde resultatet på inlämningsuppgifterna. Av handlingarna i ärendet framgick att även beträffande resultaten på inlämningsuppgifterna användes betygsgraderna underkänd, godkänd eller väl godkänd. Endast det slutliga betyget på kursen är dock att betrakta som betyg i högskoleförordningens mening. De bedömningar av studenternas resultat som examinatorn gjort beträffande moment i examinationen, t.ex. inlämningsuppgifter, betraktas i stället som beslut under beredningen av betygsärendet (jfr Högskoleverkets rapport Rättssäker examination, 2008:36 R, s. 43).

Av handlingarna framgick att Linnéuniversitetet hade beslutat om lokala examinationsregler. Av dessa framgick att s.k. plussning inte var tillåten, dvs. att göra om examinationen för att höja ett redan godkänt betyg. Någon plussningssituation handlade det dock inte om i detta fall, eftersom något betyg på kursen ännu inte var satt när studenten lämnade in kompletteringarna. Av de lokala examinationsreglerna framgick vidare att examinatorn kunde bestämma att en student som låg nära gränsen för godkänt betyg kunde få utföra kompletterande uppgifter. Denna regel var emellertid inte heller aktuell här, eftersom de aktuella kompletteringarna gällde inlämningsuppgifter och inte betyget på kursen. Inte heller vid en analog tolkning av denna bestämmelse kunde regeln enligt Höskoleverket bli aktuell, eftersom studenten fått godkänt resultat på alla sina inlämningsuppgifter. Höskoleverket konstaterade därför att det saknades stöd i Linnéuniversitetets lokala regler för att medge komplettering av redan godkända inlämningsuppgifter.

Höskoleverket konstaterade dock att Linnéuniversitetet haft möjlighet att i kursplanen för den aktuella kursen reglera möjligheten att kunna höja resultatet på inlämningsuppgifterna genom kompletteringar. Eftersom Linnéuniversitetet inte skrivit in någon sådan regel i kursplanen saknades dock stöd för att medge kompletteringar av inlämningsuppgifter. Verket var kritiskt till den information som studenten fått om kompletteringsmöjligheterna under kursens gång och till att de aktuella examinationsreglerna, som är av stor betydelse för studenterna, inte beslutats i korrekt ordning.

Beslut 2011-08-17 Anmälan mot Linnéuniversitetet angående möjligheten att komplettera godkända inlämningsuppgifter (reg.nr 31-5016-10)

Anmälan mot Högskolan Dalarna angående en hemtentamen på en kurs på barnmorskeprogrammet

Höskoleverket kritiserade Högskolan Dalarna för att ha ändrat examinationsform i strid med kursplanen under pågående kurs och för att vissa studenter kunnat påbörja tentamen tidigare än andra.

Bakgrund

En student anmälde till Höskoleverket att vissa studenter på en hemtentamen fick ta del av tentamen 45 minuter tidigare än andra. Vidare hade

högskolan lagt in den aktuella hemtentamen trots att det inte framgick av kursplanen. Hon blev även underkänd på tentamen då delar av hennes svar ansågs vara en direkt avskrift (plagiat) av kurslitteraturen och hon därför inte bedömdes ha uppnått lärandemålen. Någon disciplinåtgärd blev aldrig aktuell då uppsåt till plagiering inte funnits. Studenterna hade fått information om att det var tillåtet att använda kurslitteraturen och många av frågorna var av ren faktakarakter. Ingen annan information hade getts om hur de tenderande skulle gå till väga.

Högskolan Dalarna anförde bl.a. att det i den gällande kursplanen angavs att examinationen skulle komma att ske genom muntlig och skriftlig redovisning. Vid ett undervisningstillfälle kom man överens med studenterna om att ersätta en annan skriftlig uppgift med aktuell hemtentamen. Att tentamen var åtkomlig före den tid som angavs beklagade högskolan, men bedömde att det inte påverkat studenternas resultat. Under rättningen av hemtentamen hade det konstaterats att flera av studenternas svar innehöll stycken som plagierats ur kurslitteraturen. Det hade vidare konstaterats att studenternas agerande inte varit avsiktligt vilseledande och det gjordes inte någon rapportering av detta. Högskolan ansåg dock att det inte var möjligt för examinatorn att bedöma om en student uppnått uppsatta kursmål då plagierade texter förekommit i tentamen. Högskolan redovisade ett antal åtgärder högskolan skulle komma att vidta för att förebygga att misstankar om vilseledande vid prov uppkommer.

Högskoleverkets bedömning

Högskoleverket kritiserade Högskolan Dalarna för att ha ändrat examinationsform i strid med kursplanen under pågående kurs och för att vissa studenter kunnat påbörja tentamen tidigare än andra. Högskoleverket hade dock inga invändningar mot högskolans agerande vid examinationen av studentens tentamen.

Högskoleverket såg positivt på högskolans redogörelse för förebyggande åtgärder.

Beslut 2011-12-30 Anmälan mot Högskolan Dalarna angående en hemtentamen på en kurs på barnmorskeprogrammet (reg.nr 31-3361-II)

Anmälan mot Stockholms universitet från en student som var tvungen att gå om hela kursen trots att tre av fyra seminarier fullgjorts

Högskoleverket har kritiserat Stockholms universitet angående krav för en kurs som inte framgick av kursplanen.

Bakgrund

En student anmälde till Högskoleverket att han var tvungen att gå om en hel kurs vid Stockholms universitet efter att ha missat ett av fyra obligatoriska seminarier. Hans skäl till frånvaron var inte tillräckliga enligt universitetet. Enligt studenten framgick det inte av kursplanen att man vid ett missat seminarium var tvungen att gå om hela kursen.

Stockholms universitet anförde i yttrande bl.a. att eftersom ett godkänt betyg inte kan sättas utan deltagande vid kursens samtliga seminarier behöver studenter som inte har fullgjort de obligatoriska kursmomenten gå om kursen för att kunna uppnå godkänt betyg.

Högskoleverkets bedömning

Högskoleverket har tidigare i ett beslut funnit att det förvisso är möjligt för ett lärosäte att kräva att en student måste göra om en hel kurs då en student inte fullgjort ett obligatoriskt moment, men att detta måste framgå av kursplanen.

Högskoleverket konstaterade att detta inte hade framgått av kursplanen. Högskoleverket konstaterade vidare att studenten inte kunde kräva att efter kursens slut komplettera med exempelvis en inlämningsuppgift, då ett sådant undantag från examinationsreglerna inte heller fanns angivet i kursplanen. Studenten borde däremot kunna åberopa de redan godkända seminarierna nästa gång samma kurs skulle ges och endast delta i det seminarium som han hade missat.

Beslut 2011-03-18 Anmälan om huruvida student ska gå om hel kurs trots att tre av fyra obligatoriska moment fullgjorts (reg.nr 31-7036-10)

Förändring av utbildningsplanen på psykologprogrammet vid Karolinska institutet

Högskoleverket fann att det saknades skäl att kritisera lärosätet för att inte ha beslutat om övergångsbestämmelser vid förändringar av utbildningsplanen för psykologprogrammet.

Bakgrund

Ett studentombud anmälde till Höskoleverket att Karolinska institutet (KI) beslutat att ändra psykologutbildningen så att den inte längre skulle innehålla 20 timmar egenterapi. Sådan terapi förekommer enligt anmälan på de flesta psykologutbildningar i landet och påverkar förutsättningarna för studenterna att efter avlagd psykologexamen vidareutbilda sig till psykoterapeuter. Studentombudet menade att en sådan omfattande förändring krävde övergångsbestämmelser för de som redan studerade på programmet.

KI anförde i yttrande bl.a. att det i examensordningen inte finns något krav på att specifika arbetsformer ska användas. Det finns sålunda inget krav på att man ska ha genomgått egenterapi för att erhålla psykologexamen. Egenterapin ersattes av arbetsformer som bättre bedömdes bidra till studenternas möjligheter att uppnå lärandemålen.

Höskoleverkets bedömning

Höskoleverket konstaterade i beslutet att det är lärosätet som ska ta ställning till om övergångsbestämmelser behövs. Vissa ändringar kan vara av sådan art att rättssäkerhetsskäl kräver att sådana bestämmelser beslutas. Det gäller t.ex. när ett utbildningsprogram avvecklas innan samtliga studenter har genomgått utbildningen. Andra ändringar kan vara sådana att det mer är en lämplighetsfråga om studenter som påbörjat ett utbildningsprogram ska få fortsätta utbildningen enligt den ursprungliga utbildningsplanen eller kursplanen. Verket ansåg vidare att det var viktigt att studenter som påbörjar en utbildning så långt som möjligt skulle kunna utgå från att de förutsättningar som angavs vid studiernas början ska gälla. Samtidigt måste det finnas utrymme för ett lärosäte att genomföra förändringar som omfattar även studenter som redan påbörjat utbildningen. Skäl för det kan exempelvis vara att lärosätet sett ett behov av att ändra utbildningens pedagogiska modell.

Höskoleverket fann att det saknades skäl att kritisera KI för att inte ha beslutat om övergångsbestämmelser som skulle gett sådana studenter rätt att genomgå egenterapi.

Beslut 2011-06-07 Förändring av utbildningsplanen på psykologprogrammet vid Karolinska Institutet (reg.nr 31-6290-10)

Ändringar av kursplanen till företagsekonomi C vid Södertörns högskola

Högskoleverket kritiserade Södertörns högskola för brister angående kursplanen för företagsekonomi C.

Bakgrund

En student vid Södertörns högskola anmälde att kursplanen till företagsekonomi C vid Södertörns högskola ändrats efter sista anmälningdag, vilket medförde att hon inte längre skulle vara behörig enligt den nya kursplanen eftersom den innehöll skärpta krav. Enligt anmälaren stred den sena ändringen mot högskolans lokala regelverk. Enligt regelverket ska ändringar i kursplanen normalt vara beslutade och finnas samlade på högskolans webbplats senast två veckor före sista anmälningdag.

Södertörns högskola anförde bl.a. följande i yttrande till Högskoleverket. Högskolan beslutade den 16 oktober 2010 om en ny kursplan för kursen. I kursplanen angavs att den var giltig från och med vårterminen 2010. Antagning för kursen skulle ske för första gången höstterminen 2010.

Högskoleverkets bedömning

Högskoleverket riktade kritik mot Södertörns högskola för att i den nya kursplanen ha angett att den skulle börja gälla från och med vårterminen 2010 samtidigt som högskolan i ett separat beslut angivit att antagning enligt behörighetskraven i den nya kursplanen skulle ske för första gången höstterminen 2010. Studenten hade därmed haft anledning att tro att de skärpa behörighetskraven skulle gälla redan från och med vårterminen 2010.

Högskoleverket underströk att kursplaner innehåller föreskrifter som är bindande såväl för högskolan som för studenterna. När en viss tidpunkt anges för när en kursplan börjar gälla, i enlighet med bestämmelserna i 6 kap. 15 § andra stycket högskoleförordningen, (1993:100), kan inte högskolan med hänvisning till ett annat dokument hävda att det är en annan tidpunkt som ska gälla. Högskoleverket utgick från att Södertörns högskola skulle ändra kursplanen så att den överensstämde med denna uppfattning.

Beslut 2010-02-18 Anmälan mot Södertörns högskola angående kursplanen till kursen företagsekonomi C (reg.nr 31-5637-09)

Högskoleverkets uppföljning av verkets beslut den 27 december 2010 i ärende angående kritik mot regler om avbrott i studier

Högskoleverket har följt upp verkets beslut den 27 december 2010 där Högskoleverket kritiserade Blekinge tekniska högskolas besked till en student utifrån Blekinge tekniska högskolas regler om avbrott i studier.

Bakgrund

Högskoleverket kritiserade i sitt beslut den 27 december 2010 Blekinge tekniska högskola (BTH) för att ha försatt en student i en rättsosäker situation genom att ha avbrutit hans studier utan att följa det regelverk som finns för avbrott i studier. Vidare kritiserade verket BTH för att ha regler som innebär att en student tvingas till avbrott om han eller hon inte är registrerad på en kurs. Högskoleverket ansåg även att BTH av rättssäkerhetsskäl borde besluta om tydliga turordningsregler som anger hur lediga platser på en kurs eller ett program ska fördelas.

Högskoleverket beslutade därför att följa upp ärendet och bad BTH att senast den 4 april 2011 redovisa vilka åtgärder som högskolan vidtagit med anledning av verkets beslut.

BTH redovisade de revideringar som därefter gjorts i dokumentet Studieadministrativa regler vid BTH gällande bl.a. registreringskontroll där en regel om ”tidigt avbrott” anges, omregistrering och studieavbrott.

Högskoleverkets bedömning

Högskoleverket konstaterade att det inte längre anges i BTH:s regler att studenter på utbildningsprogram anses ha avbrutit sina studier när de inte är registrerade på någon kurs inom programmet. Verket konstaterade vidare att BTH hade infört turordningsregler.

Högskoleverket uppfattade BTH:s regel om ”tidigt avbrott” som ett klagörande kopplat till en regel i regleringsbrevet för universitet och högskolor. Högskoleverket fann inte skäl att invända mot högskolans regel.

Verket ifrågasatte dock en punkt i dokumentet som rör omregistrering för att bl.a. delta i praktik. Enligt Högskoleverkets mening innebär BTH:s regler att en student riskerar att aldrig få möjlighet att genomföra praktik vid ett andra tillfälle eller att det kan ta orimligt lång tid innan en ny praktikperiod erbjuds. Högskoleverket utgick från att BTH skulle se över reglerna i denna del.

Beslut 2011-12-30 Blekinge tekniska högskolas regler om avbrott i studier – nu fråga om uppföljning av Högskoleverkets beslut den 27 december 2010 (reg. nr 31-1077-10), (reg.nr 31-2073-11)

Examinationsformen i en kursplan på en distanskurs

Högskoleverket ansåg att uttrycket ”och/eller” i en kursplan inte gav studenterna ett tillräckligt preciserat besked om hur examinationen skulle gå till. Verket var kritiskt till formuleringen.

Bakgrund

En student anmälde att Mittuniversitetet inte hade följt kursplanen eftersom det i kursplanen inte hade framgått att studenterna själva måste ordna med en salstenta på ett lärosäte.

Mittuniversitetet har i yttrande anfört att universitetet ansett att examinationen har hanterats i enlighet med bestämmelserna i kursplanen. Det framgår av kursplanen att examinationen sker genom skriftlig individuell tentamen och/eller obligatoriska inlämningsuppgifter. Universitetet ansåg dock att informationen om examinationsformen lämpligen skulle ha framgått av portalen studera.nu.

Högskoleverkets bedömning

Av högskoleförordningen framgår det att bl.a. formerna för att bedöma studenternas prestationer ska anges i kursplanen.

Högskoleverket ansåg att uttrycket ”och/eller” inte gav studenten ett tillräckligt preciserat besked om hur examinationen skulle gå till och kritiserade Mittuniversitetet för formuleringen i kursplanen.

Beslut 2010-10-27 Examinationsformen i en kursplan på en distanskurs (reg. nr 31-658-10)

Avvecklingen av textillärarytbildningen vid Uppsala universitet

Högskoleverket har kritiserat Uppsala universitets bristande framförhållning och sena information till studenterna angående avvecklingen av textillärarytbildningen.

Bakgrund

Tre studenter vid textillärarytbildningen vid Uppsala universitet har i en anmälan ifrågasatt universitetets hantering av avvecklingen av textillärarytbildningen. De har bl.a. anfört att de av en slump, kort före sommaruppehållet 2009, fick reda på att utbildningen lagts ner. Vid kursavslutningen den 5 juni 2009 hade de fortfarande inte fått någon skriftlig officiell information om nedläggningen.

Universitetet ansåg att studenterna genom vidtagna åtgärder skulle komma att erbjudas en likvärdig utbildning. Studenterna hade fått information om formerna för den fortsatta undervisningen i takt med att klarhet om dessa vuxit fram. Universitetet beklagade att informationen till berörda studenter varit delvis bristfällig.

Högskoleverkets bedömning

Högskoleverket konstaterade att inget framkommit i utredningen som tydde på att universitetet inte skulle ha följt bestämmelserna i högskoleförfattningarna om studentinflytande och representation. Verket konstaterade dock vidare att det förhållandet att studentrepresentanterna beretts möjlighet att delta i beslutsprocessen inte fritog Uppsala universitet från skyldigheten att informera studenterna på utbildningen.

Högskoleverket kritiserade Uppsala universitet för att berörda studenter på utbildningen fått information om hur undervisningen skulle komma att bedrivas i ett för sent skede och att universitetet haft bristande framförhållning i hanteringen av avvecklingen.

Beslut 2010-01-28 Avvecklingen av textillärarytbildningen (reg.nr 31-3304-09)

Utbildning på forskarnivå

Arbete i ett forskningsprojekt utan antagning till utbildning på forskarnivå

Högskoleverket har konstaterat att en professor vid Uppsala universitet, som har varit anställd vid Institutet för rymdfysik, har förmått en tidigare student att arbeta i ett forskningsprojekt under förespeglning att han kommer att bli antagen till utbildning på forskarnivå och få anställning som doktorand. Verket har funnit att professorn genom sitt agerande gett den tidigare studenten felaktiga förväntningar och ställt honom i en rättsosäker situation. Som ytterst ansvarigt för verksamheten har universitetet inte kunnat undgå kritik för den uppkomna situationen.

Bakgrund

En tidigare student vid Uppsala universitet anmälde universitetet och Institutet för rymdfysik (IFR) för att han i två år bedrivit forskarutbildning utan att vara antagen. Han uppgav att han samtidigt med sitt examensarbete, som leddes av en professor vid universitetet, arbetade i professorns forskargrupp med arbetsuppgifter som av professorn betecknades som meriterande för framtida utbildning på forskarnivå. Enligt anmälaren antydde professorn att det fanns goda möjligheter att fortsätta och doktorera i hans forskargrupp samt få en anställning som doktorand. Därför fortsatte anmälaren att arbeta i projektet även efter det att han hade avslutat sin tidigare utbildning. Han fick så småningom ett doktorandrum på IFR. Man diskuterade licentiatexamen och flera kurser på forskarnivå men det skedde inte någon registrering som licentiand eller doktorand. Han ålades att undervisa på en kurs på D-nivå, fortfarande utan att vara antagen till utbildning på forskarnivå. Enligt anmälaren fortsatte professorn att utlova honom en anställning som doktorand.

I sitt yttrande över anmälan uppgav universitetet att professorn måste ha haft förhoppningar att hitta finansiering för att möjliggöra en doktorandtjänst, men att rekrytering för en sådan tjänst enbart sker genom strikt formaliserade förfaranden och i universitetets regi. Universitetet aviserade sin avsikt att se över överenskommelsen mellan IFR och Uppsala universitet i ljuset av den situation som uppstått för den tidigare studenten.

Högskoleverkets bedömning

Högskoleverket ansåg att professorn genom sitt agerande gett den tidigare studenten felaktiga förväntningar och ställt honom i en rättsosäker situation. Eftersom den aktuella professorn var att anse som lärare vid Uppsala universitet borde universitetets åtgärder för att förhindra förekomsten av skuggdoktorander omfatta även denna professor. Den omständigheten att den tidigare studenten var verksam vid IFR kunde ha försvårat möjligheterna att uppmärksamma hans situation. Som ytterst ansvarigt för verksamheten vid universitetet, i vilken även IFR medverkade, kunde Uppsala universitet inte undgå verkets kritik för den uppkomna situationen. Verket utgick från att universitetet i fortsättningen på eget initiativ skulle uppmärksamma och rätta till liknande missförhållanden.

Beslut 2010-04-22 Anmälan mot Uppsala universitet och Institutet för rymdfysik angående en tidigare students arbete i ett forskningsprojekt utan antagning till utbildning på forskarnivå (reg.nr 31-6661-09)

En doktorands rätt att disputera

Högskoleverket har konstaterat att ett universitet självt beslutar om vilka ämnen som utbildning på forskarnivå ska anordnas i. Lunds universitet har således inte haft någon skyldighet att inrätta en utbildning i det ämne doktoranden har begärt och doktoranden har inte haft rätt att examineras i något annat ämne än det han har varit antagen till. Om doktoranden efterfrågar resurser för denna utbildning är Lunds universitet skyldigt att tillhandahålla handledning och upprätta en individuell studieplan.

Bakgrund

En doktorand vid Lunds universitet anmälde till Högskoleverket att han inte fick disputera tvärvetenskapligt på sin avhandling därför att det inte fanns någon institution inom ämnesområdet på universitetet. Universitetet förklarade för Högskoleverket att doktoranden var antagen till utbildning på forskarnivå i ett annat ämne än det han ville disputera i.

Enligt universitetet hade doktoranden helt på eget bevåg utformat sin avhandling och inte velat disputera i sitt forskarutbildningsämne. I stället begärde doktoranden att ett lämpligt ämne skulle inrättas, alternativt att han skulle disputera inom ett annat ämne vid en annan fakultet.

Högskoleverkets bedömning

Högskoleverket konstaterade att ett lärosäte har ansvar för att det utses handledare och för att det upprättas en individuell studieplan för varje doktorand. En doktorand har också rätt till handledning under utbildningstiden så länge rektorn inte beslutar om att den rätten dras in. Den individuella studieplanen måste följas upp och lärosätet ska också se till att doktoranden kan försvara sin avhandling vid en offentlig disputation.

Enligt Högskoleverket var det uppenbart att reglerna om handledning och individuell studieplan inte hade följts. Å andra sidan var doktoranden inte intresserad av någon fortsatt utbildning utan han ville få sin avhandling bedömd. Verket uttalade att ett universitet självt beslutar om vilka ämnen som utbildning på forskarnivå ska anordnas i. Lunds universitet hade därför ingen skyldighet att inrätta en utbildning i det ämne doktoranden ville. Doktoranden hade inte heller rätt att bli examinerad i något annat ämne än det han var antagen till. Alternativt kunde doktoranden ansöka om att bli antagen till utbildning på forskarnivå i något annat ämne. Men om han ansåg sig förhindrad att välja något av dessa alternativ och i stället efterfrågade resurser för sin forskarutbildning, var Lunds universitet skyldigt att tillhandahålla handledning och upprätta en individuell studieplan.

Beslut 2011-03-16 En doktorands rätt att disputera (reg.nr 31-4135-10)

Allmän förvaltningsrätt

Tydliga beslut viktiga för rättssäkerheten

Högskoleverket kritiserade Stockholms universitet för att ett beslut utformades så att det ledde till att ett överklagande inte prövades av Överklagandenämnden för högskolan. Verket var även kritiskt till att universitetet beslutat att en student måste söka in på det program som han var antagen till igen. Vidare togs frågor upp om giltigheten av betygsbeslutet när studenten inte varit registrerad på en kurs och om universitetets skyldighet att pröva frågor om jäv.

Bakgrund

En student vid psykologprogrammet anmälde Stockholms universitet. Studenten hade avbrutit sina studier på psykologprogrammet 2002. År 2006 fick han, efter beslut av universitetet, återuppta sina studier. I ett beslut i mars 2008 konstaterade universitetet att studenten inte examinerats på tillräckligt antal poäng för att kunna gå vidare i utbildningen och att studenten fick söka in till psykologprogrammet på nytt. En hänvisning om att beslutet kunde överklagas till Överklagandenämnden för högskolan (ÖNH) lämnades. Han ansåg att Högskoleverket borde uppmärksamma att institutionen hänvisat honom att överklaga ett beslut som inte rent formellt fanns till fel besvärsinstans. Han anförde också att institutionens beslutsunderlag hade stora brister. Hans studieresultat från höstterminen 2007 ingick inte. Dessutom hade ingen hänsyn tagits till de poäng som han redan hade tagit, men som inte hade registrerats. Han ansåg också att det förelåg jäv, då beslutsfattaren i hans ärende hade kontakter med hans motparts advokat i ett tvistemål.

Stockholms universitet framförde i sitt yttrande bl.a. följande. Studenten registrerades åter på psykologprogrammet höstterminen 2006, men avvek vid årsskiftet 2006/07 från utbildningen. Under höstterminen 2006 tog han inte tillräckligt många poäng för att kunna gå vidare i utbildningen. Institutionen agerade då i enlighet med universitetets antagningsordning och avslog hans begäran om återupptagande av studierna samt gav överklagandehänvisning. Tyvärr formulerades avslagsbeskedet något otydligt, varför ÖNH avvisade studentens överklagande. Universitetet beklagade detta och skulle se till att liknande beslut blir tydligare i fortsättningen. Det faktum att studenten – trots att han inte var registrerad på

utbildningen – följde undervisningen innebar inte att han kunde anses vara registrerad eller ha en given rätt att bli registrerad. Han informerades dessutom under vårterminen 2007 av en lärare om att han inte var registrerad på kursen, men fortsatte trots detta att delta i undervisning under höstterminen 2007 utan att registrera sig. Han får därmed anses ha varit informerad om de regler som gäller för registrering och kursdeltagande. Tydligare rutiner skulle komma att införas vid psykologiska institutionen för att undvika att liknande misstag uppstår.

Av utredningen framgick att resultaten från de kurser studenten läst utan att vara behörig kommer att föras in i Ladok (system för dokumentation av studieresultat) när han uppfyller de formella krav för behörighet som finns för de olika terminerna på programmet.

Högskoleverkets bedömning

Högskoleverket ansåg att det hade varit möjligt att betrakta beslutet om avslag på återupptagande av studier, som ett beslut om att en sökande inte uppfyller kraven på behörighet för att bli antagen till en utbildning. Ett sådant beslut får överklagas till ÖNH. Universitetets beslut var dock oklart formulerat och ÖNH tog fasta på beslutsmeningen att studenten för att få fortsätta sina studier på psykologprogrammet fick söka till utbildningen på nytt. Studenten fick därför inte beslutet prövat av överklagandeinstansen. Högskoleverket var kritiskt till hur universitetet formulerat beslutet.

Beslutet var tydligt på en punkt: om studenten ville fortsätta sina studier på psykologprogrammet måste han ansöka till utbildningen på nytt. Skälet till detta ställningstagande tycktes vara att studenten fått återuppta studierna under förutsättning att han gjorde det höstterminen 2006, då en plats fanns ledig. Vid tidpunkten för beslutet den 18 mars 2008 fanns, enligt vad Stockholms universitet uppgivit, inte någon ledig plats för studenten. Några nationella bestämmelser som möjliggör att universitetet i denna situation beslutar att han måste söka till programmet på nytt för att få fortsätta sina studier finns emellertid inte. Högskoleverkets bedömning var att situationen i mars 2008 var sådan att det låg Stockholms universitet att, i enlighet med tillämpliga urvalsregler, bedöma om det fanns plats för studenten på den kurs som han uppfyllde förkunskapskraven för. Att i stället hänvisa honom till att söka till psykologprogrammet på nytt var inte tillåtet. I praktiken innebar ett sådant ställningstagande att studenten inte längre fick fortsätta på den utbildning som han hade antagits till. Förutsättningarna för att hindra en student från fortsatt deltagande i utbildning är antingen att Högskolans avskiljandenämnd beslutat om avskiljande eller

att antalet tentamenstillfällen på en kurs har begränsats och studenten har förbrukat det maximala antalet tillåtna tillfällen. Några andra möjligheter för ett lärosäte att stoppa en student från vidare studier finns inte (avstängning av disciplinära skäl undantaget). Höskoleverket var kritiskt till hanteringen av ärendet och utgick från att Stockholms universitet vidtog de åtgärder som behövdes med anledning av verkets ställningstaganden.

Höskoleverket underströk också, att om en student tillåts att tentera en kurs utan att vara behörig eller registrerad, är ett godkänt betygsbeslut som examinatorn fattat att betrakta som ett gynnande förvaltningsbeslut som universitetet inte får avstå från att registrera i Ladok så länge beslutet är giltigt. För att ett betygsbeslut inte ska vara giltigt måste det finnas rättsliga förutsättningar för att upphäva det. Om studenten har giltiga godkända betyg på kurser som ingår i psykologprogrammet, måste de också beaktas av universitetet när det tar ställning till om han uppfyller förkunskapskraven för kommande kurser.

Slutligen konstaterade verket att det är myndigheten, dvs. Stockholms universitet som i första hand ska pröva en jävsinvändning från en part i ett ärende. Såvitt framgick av universitetets yttranden hade någon sådan prövning inte gjorts. Universitetet kunde därför inte undgå kritik i denna del.

Beslut 2010-02-12 Fortsatta studier på psykologprogrammet vid Stockholms universitet (reg.nr 31-5179-08)

Lång handläggningstid i anställningsärende

Höskoleverket har riktat allvarlig kritik mot Umeå universitetet för att det tog nästan sju år för universitetet att fatta beslut i ett ärende som rörde en ansökan om befordran till anställning som professor.

Bakgrund

En lektor vid Umeå universitet ansökte om befordran till anställning som professor den 31 oktober 2002. Universitetet avlog, den 19 maj 2009, lektorns ansökan och beslutet överklagades till Överklagandenämnden för högskolan (ÖNH), som biföll överklagandet och därmed beslutade att han skulle befordras till professor. Med anledning av den långa handläggningstiden beslutade ÖNH att överlämna en kopia av sitt beslut till Höskoleverket, som inledde en utredning.

Umeå universitet anförde i sitt yttrande till Höskoleverket bl.a. att de beslut om bordläggning av ärendet som togs i juni 2004 och i februari 2006 borde ha ersatts av definitiva avslagsbeslut.

Höskoleverkets bedömning

Av handlingarna framkom att handläggningstiden i någon mån påverkats av att den sökande blivit ombedd att komplettera sin ansökan. Den långa handläggningstiden berodde dock främst på omständigheter som lärosätet ansvarade för. Perioder av passivitet från lärosätets sida hade förekommit. Det tydligaste och mest anmärkningsvärda exemplet på detta var att det tagit två och ett halvt år från det att rektorn beslutade att nya sakkunniga skulle utses till dess att de utsågs. Höskoleverket påtalade också att universitetet borde ha fattat ett beslut långt tidigare under processen, vilket också hade gett den sökande möjlighet att vid ett tidigare tillfälle än vad som nu blev fallet kunna få saken prövad av en högre instans. Med tanke på den mycket långa handläggningstiden ansåg Höskoleverket att Umeå universitet förtjänade allvarlig kritik.

Lärosätet uppgav till verket att man under 2010 planerade att genomföra en översyn för att förbättra rutinerna vid handläggningen av anställnings- och befordringsärenden. Höskoleverket beslutade att följa upp ärendet och bad Umeå universitet att redovisa vilka förändringar och åtgärder som universitetet genomfört och vidtagit med anledning av denna översyn.

Uppföljning

I uppföljningsbeslutet konstaterade Höskoleverket att Umeå universitet vidtagit tillfredsställande åtgärder med anledning av Höskoleverkets ställningstagande.

Beslut 2010-12-21 Handläggningstiden i ett befordringsärende (reg.nr 31-6154-09) och beslut 2011-04-27 Lång handläggningstid i ett befordringsärende – nu fråga om uppföljning av Höskoleverkets beslut den 21 december 2010 (reg.nr 31-6154-09), (reg.nr 31-404-11)

Hanteringen av ett undanröjt anställningsbeslut

Högskoleverket var starkt kritiskt till hur Luleå tekniska universitet hanterat ett beslut av Överklagandenämnden för högskolan.

Bakgrund

Överklagandenämnden för högskolan (ÖNH) överlämnade en kopia av ett beslut fattat den 11 mars 2011.

Det överlämnade ärendet rörde ett överklagande av ett beslut om anställning vid Luleå tekniska universitet (LTU). Anmälaren hade sökt en tjänst vid LTU som han inte fick. Han överklagade beslutet till ÖNH. ÖNH biföll hans överklagande, undanröjde LTU:s beslut och förklarade att han skulle förordnas på tjänsten. Därefter har anmälaren vänt sig till ÖNH för att dra tillbaks sitt överklagande och uppgav då att han hade fått ett besked från LTU som i praktiken gjorde det omöjligt för honom att delta i anställningens projekt.

LTU har i yttrande anfört bl.a. följande. På grund av ett misstag kom befattningen att utannonseras med ett annat arbetsinnehåll och en annan kompetensprofil än vad som var tänkt. Detta missförstånd präglade hela anställningsprocessen. Den rekryteringsansvarige professorn skrev utan uppdrag ett e-brev till anmälaren i vilket han vädjade till denne att avsäga sig uppdraget. Detta agerande är inte förenligt med universitetets rutiner för anställningar och saknar rättsverkan. ÖNH:s beslut ska respekteras och universitetet kan inte frånsäga sig ansvaret för de olyckliga omständigheter som förekommit i detta ärende. LTU kommer att göra ytterligare tydliggöranden i kommande rutinbeskrivningar för att i framtiden undvika liknande misstag.

Högskoleverkets bedömning

Högskoleverket konstaterade att LTU är en myndighet under regeringen. De rättsliga förhållandena mellan statliga myndigheter som arbetsgivare och deras arbetstagare innehåller både offentligrättsliga och privaträttsliga delar. Ett offentligrättsligt drag är att myndighetens formella ingående av ett anställningsavtal har formen av ett myndighetsbeslut. Genom ÖNH:s beslut upphörde myndighetens beslut att anställa den aktuella personen att gälla. Ett beslut av en överklagandeinstans gäller omedelbart och innebär att den anställda står utan anställning utan något uppsägningsförfarande.

Högskoleverket konstaterade vidare att en viktig förutsättning för rätts-säkerheten och den enskildas förtroende för rättssystemet är att myndighe-

ter respekterar beslut som fattas av de överklagandeinstanser som inrättas av riksdagen och regeringen. Högskoleverket var starkt kritiskt mot LTU:s agerande i ärendet men utgick från att de aviserade åtgärderna leder till att ÖNH:s beslut respekteras i fortsättningen.

Beslut 2011-12-20 Luleå tekniska universitets hantering av ett undanröjt anställningsbeslut (reg.nr 31-1790-II)

Överklagande som inte överlämnats till Överklagandenämnden för högskolan

Högskoleverket har kritiserat Kungl. Tekniska högskolans handläggning av ett överklagande.

Bakgrund

Anmälaren sökte i maj 2007 en anställning vid KTH. Tjänsten tillsattes den 1 juni samma år av en annan sökande. Anmälaren överklagade tillsättningen men överklagandet överlämnades aldrig till Överklagandenämnden för högskolan (ÖNH). I juni 2011 inkom en skrivelse till Högskoleverket och ÖNH där anmälaren på nytt framförde besvär mot anställningsbeslutet 2007. ÖNH överlämnade skrivelsen till KTH som i ett yttrande till ÖNH meddelade att lärosätet inte hade för avsikt att hantera ärendet då tiden för överklagan gått ut.

Högskoleverket inhämtade ett yttrande från KTH vari anfördes att anmälares ansökan till tjänsten år 2007 hanterades som en ansökan som inkommit för sent och därför inte behandlades vidare, vilket anmälaren hade fått besked om. När KTH senare fick en skrivelse från ÖNH gjordes bedömningen att KTH var förhindrad att pröva ärendet, med motiveringen att det gått för lång tid. Myndigheten KTH blev senare medveten om att KTH enligt förvaltningslagen borde ha skickat överklagandet vidare till ÖNH för hantering redan i juni–juli 2007.

Högskoleverkets bedömning

Högskoleverket konstaterade att KTH såväl 2007 som 2011 hanterade anmälares överklagande felaktigt. Högskoleverket var starkt kritiskt till KTH:s handläggning och förutsatte att lärosätet omgående hanterade överklagandet i enlighet med förvaltningslagens regler.

Högskoleverket hade i samband med ett tillsynsbesök vid KTH 2005 konstaterat brister i KTH:s hantering av överklaganden (tillsynsrapport

2006:36 R). I november 2009 gjorde Högskoleverket en uppföljning av rapporten för att utreda vilka åtgärder KTH vidtagit med anledning av ställningstagandena i rapporten (Högskoleverkets beslut 2009-II-19, reg. nr 31-4358-07). När det gällde KTH:s hantering av överklaganden gjorde Högskoleverket bedömningen att frågan hade sådan vikt att den måste följas upp ytterligare.

Mot denna bakgrund fann Högskoleverket skäl att under 2012 besöka KTH för att närmare granska hanteringen av överklaganden.

Beslut 2011-12-13 Överklagande som inte överlämnats till Överklagandenämnden för högskolan (reg.nr 31-3507-II)

Försvarshögskolans styrelses beslutförhet

Högskoleverket har kritiserat Försvarshögskolan för att ha fattat ett beslut utan att vara beslutför.

Bakgrund

En anmälare anmälde att Försvarshögskolan hade fattat ett beslut utan att vara beslutför. Ärendet gällde entledigande av högskolans rektor. Av protokollet från Försvarshögskolans styrelses sammanträde, där det aktuella ärendet togs upp, framgick bl.a. följande. Vid mötet närvarade bl.a. ordföranden, rektorn och vice ordföranden. Ett av de ärenden som skulle behandlas gällde ett förslag om att styrelsen skulle uttala sitt bristande förtroende för högskolans rektor och begära hans entledigande hos regeringen. Styrelsen beslutade att rektorn var jävig att delta i handläggningen av ärendet. Rektorn deltog under föredragningen av ärendet, men lämnade sammanträdet innan beslut fattades. Det framgår vidare av protokollet att en fråga ställdes om styrelsens beslutförhet. Frågeställaren hänvisade till regeln i 2 kap. 4 § högskoleförordningen om att rektorn ska vara närvarande för att styrelsen ska vara beslutför. Ordföranden konstaterade att förvaltningslagens regler om jäv ”förhindrar rektors deltagande i handläggningen av det aktuella ärendet”. Styrelsen beslutade i enlighet med förslaget.

Försvarshögskolan har i yttrande anfört bl.a. följande. Styrelsen beslutade att jäv förelåg vad gällde rektorns deltagande i det aktuella ärendet. Han gavs dock möjlighet att lämna sina synpunkter och ärendets handläggning delades upp i en föredragningsdel och en beslutsdel. Han lämnade sammanträdesrummet när beslut i frågan fattades. Frågan väcktes då

om beslutförhet. Styrelsens ordförande konstaterade att förvaltningslagens bestämmelser om jäv förhindrade att rektorn deltog i handläggningen av ärendet. Fråga om prorektorns eventuella närvaro var inte uppe till diskussion och då rektorn var närvarande vid sammanträdet väcktes inte frågan om att ersätta honom vid sammanträdet.

Högskoleverkets bedömning

Högskoleverket konstaterade att styrelsens ordförande utgick från reglerna i 12 § första stycket förvaltningslagen (1986:223) när han konstaterade att rektorn var förhindrad att delta i handläggningen av ärendet på grund av jäv. Verket redogjorde för aktuella regler om beslutförhet vid myndighetsstyrelser och jävsregler och konstaterade att reglerna kompletterar varandra och skulle läsas tillsammans vid bedömningen av den aktuella frågan.

Högskoleverket konstaterade vidare att eftersom varken rektorn eller ställföreträdaren (prorektorn) var närvarande för att delta i beslutet, var Försvarshögskolans styrelse inte beslutför enligt reglerna i 2 kap. 4 § högskoleförordningen. Den borde därför ha försökt att kalla rektorns ställföreträdare till sammanträdet eller bordlagt ärendet till ett senare tillfälle.

Högskoleverket kritiserade Försvarshögskolan för att ha fattat ett beslut utan att ha varit beslutför.

Beslut 2010-08-31 Försvarshögskolans styrelses beslutförhet i ett ärende (reg.nr 31-2364-10).

Avstängning från studier

Anmälan mot Sveriges lantbruksuniversitet angående otillåten avstängning m.m.

Högskoleverket har kritiserat Sveriges lantbruksuniversitet för att inte ha tillämpat högskoleförordningens regler om disciplinära åtgärder korrekt.

Bakgrund

En student anmälde Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) till Högskoleverket bl.a. för att han stängts av från studierna på ett lagstridigt sätt.

SLU svarade bl.a. i yttrande till Högskoleverket att studenten fått tillåtelse av prefekten att vara med på vissa föreläsningar i kurser, som han tidigare varit registrerad på, men inte tenderat godkänt på. Efter det att studenten uppträtt störande drog prefekten emellertid tillbaka hans möjlighet att vara med på föreläsningarna. Prefekten gjorde också en anmälan till disciplinnämnden, som senare beslutade om att stänga av studenten en period.

Högskoleverkets bedömning

Högskoleverket konstaterade att SLU till en början tillät studenten att delta i föreläsningarna utan några förbehåll. Därmed deltog han i undervisningen på samma sätt som övriga studenter. Som skäl för sitt beslut om att studenten inte längre fick vara med på föreläsningarna anförde prefekten studentens beteende mot lärare och andra studenter. Grunden för beslutet kunde alltså ligga till grund för avstängning enligt 10 kap. högskoleförordningen.

Högskoleverket underströk att det är genom dessa regler som regeringen, med stöd av 4 kap. 5 § högskolelagen, bestämt förutsättningarna för tillfällig avstängning av studenter. För att studenten skulle ha kunnat hindras från att delta i föreläsningarna skulle dessa regler ha tillämpats, vilket SLU alltså inte gjort. Högskoleverket var kritiskt till hur SLU tillämpat högskoleförfattningarnas bestämmelser.

Beslut 2011-04-28 Anmälan mot Sveriges lantbruksuniversitet angående otillåten avstängning m.m. (reg.nr 31-2395-10)

Författningsstöd krävs för att hindra student från att delta i utbildning

Högskoleverket riktade allvarlig kritik mot Stockholms universitet för att universitetet utan laglig grund hindrat en student från att genomgå verksamhetsförlagd utbildning med hänvisning till att studenten polisanmälts för brott.

Bakgrund

En student anmälde att Stockholms universitet beslutat att inte erbjuda henne någon placering för verksamhetsförlagd utbildning. Skälet var ”pågående polisutredningar” och beslutet gällde tills vidare. Stockholms universitet har i ett yttrande till Högskoleverket bl.a. anfört att universitetet har polisanmält studenten och att polisutredningar pågår. Universitetet fattade beslutet att inte erbjuda studenten någon praktikplats med hänsyn till praktikplatsens (skolan) och dess elevers säkerhet. Beslutet var motiverat i väntan på att förundersökningen slutfördes och beslut fattades om eventuellt åtal.

Högskoleverkets bedömning

Högskoleverket konstaterade att Stockholms universitet hade polisanmält studenten och alltså ansåg att hon gjort sig skyldig till ett brott. Universitetet hade uppgivit att studenten inte tilläts delta i den verksamhetsförlagda utbildningen på en skola med hänsyn till elevernas säkerhet. Verket konstaterade vidare att universitetet måste ha författningsstöd för en sådan åtgärd. Universitetet hade dock inte beslutat att stänga av studenten i enlighet med disciplinreglerna i 10 kap. högskoleförordningen och hade inte heller ansökt om att hon skulle avskiljas från utbildningen. Därmed saknade universitetet laglig grund för sin åtgärd. Högskoleverket riktade därför allvarlig kritik mot Stockholms universitet. Verket förutsatte att universitetet antingen lät studenten fortsätta sin utbildning eller stängde av henne i enlighet med disciplinreglerna eller ansökte om avskiljande hos Högskolans avskiljandenämnd. Stockholms universitet anmodades att redovisa de åtgärder som universitetet vidtog med anledning av verkets ställningstagande.

Uppföljning

I uppföljningsbeslutet konstaterade Högskoleverket att Stockholms universitet hade ansökt om avskiljande av studenten hos Högskolans avskiljandenämnd. Högskolans avskiljandenämnd beslutade den 16 april 2010

att avslå universitetets ansökan (reg.nr 3-10). Beslutet överklagades inte. Eftersom Stockholms universitet inte överklagade beslutet utgick Högskoleverket från att universitetet skulle vidta åtgärder för att se till att studenten skulle få fortsätta sin utbildning.

Beslut 2010-02-25 Anmälan mot Stockholms universitet för att det hindrat en student från att genomgå utbildning (reg.nr 31-6039-09) och beslut 2010-06-14 Uppföljning av tillsynsärende (reg. nr 31-6039-10), (reg. nr 31-3407-10)

Principer i regeringsformen

Informationsbord i universitetets lokaler

Högskoleverket har kritiserat Uppsala universitets behandling av en grupp studenter som fått tillstånd att anordna ett informationsbord i universitetets lokaler.

Bakgrund

Ett antal studenter som var medlemmar av Uppsala studentkår och Revolutionär kommunistisk ungdom (RKU) frågade företrädare för universitetet om de kunde ha ett informationsbord om en aktuell motion i Uppsala universitets lokaler. De fick till svar att det inte skulle vara några problem och fick en tid för detta. Intendenten för Ångströmlaboratoriet, i vars lokaler de stod, kom under tiden som informationsbordet anordnades och beordrade studenterna att packa ihop sina saker och gå iväg. Även andra anställda kom och begärde samma sak. Intendenten återkom med ett beslut han precis fattat och uppmanade studenterna att avlägsna sig. Till slut tillkallade han väktare som även de uppmanade studenterna att gå. Studenterna var dock kvar tills den angivna tiden gått ut. När de åter frågade om att få ha ett informationsbord, vid ett senare tillfälle, nekades de detta. I en anmälan ifrågasattes bl.a. universitetets agerande i samband med att studenterna hade informationsbordet och intendents rätt att genom beslutet dra in tillståndet samt rätten att hindra studenterna från att ordna informationsbord vid senare tillfällen.

Universitetet anförde i sitt yttrande bl.a. att flera personer tagit illa vid sig av aktiviteten och att intendenten ansett att tillståndet skulle återkallas, dels för att säkerheten inte kunde garanteras, dels för att gruppen bokat bordet på felaktiga grunder.

Högskoleverkets bedömning

Högskoleverket kom fram till att Uppsala universitet inte hade haft tillräckliga skäl för att begära att anordnarna av informationsbordet skulle lämna universitetets lokaler innan tillståndstidens slut. När det gällde studenternas förfrågan om att anordna informationsbord vid ytterligare tillfällen, vilket avlogs, konstaterade Högskoleverket att universitetet inte berört frågan i yttrandet till verket. Högskoleverket konstaterade vidare

att det för att objektivitets- och likhetsprincipen ska anses vara uppfyllt krävs att alla medlemmar i studentkåren måste behandlas lika vid bedömningar av om tillträde till universitetets lokaler för spridning av olika typer av budskap ska medges. Verket ansåg dock att det inte var möjligt att utreda vidare vad som var orsaken till att studenterna inte fick tillåtelse att ha ytterligare informationsbord.

Högskoleverket kritiserade Uppsala universitet för behandlingen av studenterna och ansåg att universitetet borde göra en översyn av sina lokala regler för att säkerställa att objektivitets- och likhetsprincipen upprätthålls vid tillträdet till universitetets lokaler.

Beslut 2010-08-31 Anmälan mot Uppsala universitet om anordnande av informationsbord (reg.nr 31-2008-09)

Högskolan och omvärlden

Rekrytering av kinesiska studenter

Högskoleverket har kritiserat Högskolan i Gävle för att högskolan har prövat kinesiska studenters behörighet på ett annat sätt än övriga sökanden till samma utbildningar.

Bakgrund

Efter uppgifter i medier under 2008 om att kinesiska studenter tvingats betala för sina studier vid Högskolan i Gävle, dvs. innan studieavgifter för studenter från tredje land introducerades i Sverige, granskade Högskoleverket rekryteringen av dessa studenter.

Högskolan i Gävle anförde bl.a. att lärosätet sedan 2000 har utvecklat samarbeten med olika lärosäten i Kina, med utgångspunkt i student- och lärarutbyte inom Linnaeus–Palme-programmet. Inför läsåret 2007/2008 planerade högskolan för att ta emot ett större antal kinesiska studenter. Syftet var att stärka högskolans internationella profil och studentunderlaget. Inom ramen för ett projekt utvecklades under våren 2007 olika utbildningsprogram på engelska på kandidatnivå inom tekniska utbildningar. Dessa utbildningar blev ett komplement till de utbildningar som sedan tidigare getts på magister- och masternivå. Samarbetet med lärosätena i Kina utgick från skriftliga avtal. Högskolans egen utredning slog fast att Kinaprogrammet i allt väsentligt hade hanterats på ett bra sätt.

Högskoleverkets bedömning

Högskoleverket konstaterade inledningsvis att uppgifterna i medierna kom från anonyma studenter. Ingen kinesisk student hade vänt sig till lärosätet eller till Högskoleverket med ett påstående om att han eller hon hade tvingats betala avgifter för sina studier vid lärosätet. Högskoleverket konstaterade därför att det var svårt att närmare utreda vissa av de påståenden som förekommit i medierna. Högskoleverket ifrågasatte dock varför högskolan inte utrett frågan om de kinesiska universiteten tagit ut avgifter från studenterna närmare, mot bakgrund av att lärosätet endast kontaktat ett av flera universitet i Kina kring denna fråga. Högskoleverket ansåg dock att högskolan på olika sätt hade informerat de kinesiska studenterna om att högre utbildning i Sverige var avgiftsfri. Högskoleverket ansåg också att

det inte framkommit något stöd för påståendena att lärosätet anlitat något enskilt ombud i Kina, som krävt ersättning för sina tjänster.

Efter granskning av de fyra avtal som högskolan bifogade sitt yttrande konstaterade Högskoleverket att tre av dessa avtal inte kunde anses utgöra några egentliga utbytesavtal och att de kinesiska studenterna därmed inte kunde betraktas som utbytesstudenter, utan som s.k. *free movers*. Mot den bakgrunden konstaterade Högskoleverket att dessa studenter i antagningsprocessen skulle omfattas av samma regler som gällde för övriga sökanden till utbildningarna. Enligt avtalen skulle studenterna genomgå TOEFL-test för bedömning av engelskkunskaperna. Av handlingarna framgick dock att lärosätet i stället sänt lärare till Kina för att pröva om de kinesiska studenterna från de olika samarbetsuniversiteten uppfyllt behörighetskraven i bl.a. engelska. Denna prövning skedde genom ett av högskolan eget framtaget test. Av handlingarna framgick också att studenterna tidigare ansågs ha behörighet i engelska till studier på grundnivå genom sin kinesiska gymnasieexamen. Samtidigt angavs att de förberedande kurserna i engelska som universiteten i Kina anordnade förväntades höja studenternas kompetens i engelska. Det framkom vidare att studenterna hade betalat för dessa kurser, men det framgick inte om dessa kurser var obligatoriska för studenterna eller inte. Högskoleverket betonade i beslutet vikten av att lärosätet konsekvent följer de uppsatta behörighetskraven för utbildningarna. Om studenterna ansågs behöriga i engelska till studier på grundnivå genom sina gymnasiestudier kunde det inte krävas att de skulle läsa, och därmed också betala för, en kurs i engelska. Verket konstaterade att det var viktigt att både högskolan och de kinesiska samarbetsuniversiteten tydligt informerade studenterna om att sådana förberedande kurser var frivilliga. Högskoleverket konstaterade också att det ur rättssäkerhetssynpunkt är mycket viktigt att alla studenter som söker till en utbildning behandlas lika. Lärosätets behörighetsprövning av de kinesiska studenterna från samarbetsuniversiteten innebar en speciellösning för just dessa studenter. Högskoleverket kritiserade lärosätet för att högskolan prövade de kinesiska studenternas behörighet på ett annat sätt än övriga sökandenas till samma utbildningar.

Beslut 2010-03-30 Angående rekrytering av kinesiska studenter (reg.nr 31-2189-08)

Riksdagen beslutade i juni 2010 i enlighet med regeringens förslag och bedömningar i propositionen Konkurrera med kvalitet – studieavgifter för utländska studenter (prop. 2009/10:65). Det innebär bl.a. att så kallade tredjelandstudenter ska betala en avgift för sin högskoleutbildning med start från höstterminen 2011 (förordningen om anmälningsavgift och studieavgift vid universitet och högskolor, SFS 2010:543).

Uppdragsutbildning

Uppdragsutbildning för prins Daniel

Bakgrund

Flera personer anmälde Karolinska institutet för den uppdragsutbildning som anordnades för prins Daniel. Anmälarna hänvisade till att prins Daniel inte är anställd av hovet och ifrågasatte därför om lärosätet hade följt bestämmelserna när lärosätet slöt avtal med Kungl. Hovstaterna om uppdragsutbildningen.

Av bestämmelserna följer att uppdragsutbildning bland annat ska avse personalutbildning för anställda. I sitt yttrande anförde Karolinska institutet att lärosätet tolkade bestämmelserna så att prins Daniel får anses vara jämställd med en anställd då uppdragsutbildning anordnas. Enligt Karolinska institutet borde i detta fall rollen som medlem av kungahuset med dess omfattande uppgifter och offentliga finansiering snarare jämföras med rollen som anställd än med rollen som privatperson.

Högskoleverkets bedömning

I sitt beslut konstaterade Högskoleverket att verkets tillsyn utövas bl.a. i syfte att trygga rättssäkerheten för enskilda individer. Det aktuella ärendet gällde dock inte frågan om rättssäkerhet för en enskild individ eller frågan om ett betungande beslut för en student. I stället gällde ärendet huruvida Karolinska institutet hade följt uppdragsutbildningsförordningen eller inte. Denna förordning innehåller förvaltningsrättsliga bestämmelser av delvis ekonomiadministrativ karaktär. Vid tillämpningen av dessa bestämmelser får en myndighet, som Karolinska institutet, anses ha större tolkningsmöjligheter än om tolkningen hade gällt t.ex. straffrättsliga bestämmelser, som måste tillämpas mycket striktare av en myndighet. Mot bl.a. denna bakgrund ansåg Högskoleverket att Karolinska institutets bedömning i detta fall var godtagbar. Karolinska institutet hade därför inte gjort fel då lärosätet tillhandahöll den aktuella uppdragsutbildningen.

Beslut 2011-12-20 Anmälan mot Karolinska institutet för en viss uppdragsutbildning (reg.nr 31-3444-11)

Övrigt

Hantering av klagomål hos enskild utbildningsanordnare

Högskoleverket har ansett att Chalmers tekniska högskola, som är en enskild utbildningsanordnare, inte har följt sina egna regler om hänskjutning av klagomål rörande beslut om examensbevis till en särskild nämnd.

Bakgrund

En student anmälde Chalmers tekniska högskola för att han ansåg att högskolan hade utfärdat ett felaktigt examensbevis. Högskoleverket begärde att lärosätet skulle redogöra för varför studenten inte hänvisades till omprövnings- och överklagandemöjligheten som följer av Chalmers tekniska högskolas arbetsordning för grundutbildningen. Chalmers tekniska högskola svarade att inget av de klagomål kring examensbeviset som studenten framförde kunde överklagas och att studentens examensbevis var utfärdat enligt det regelverk och med den examensbenämning som gällde för utbildningen som han genomgick.

Högskoleverkets bedömning

Högskoleverket konstaterade att Chalmers tekniska högskola är en enskild utbildningsanordnare som lyder under lagen (1993:792) om tillstånd att utfärda vissa examina och att av verkets instruktion framgår att verket har tillsyn även över den typen av enskilda utbildningsanordnare. Av Chalmers tekniska högskolas arbetsordning för grundutbildningen framgick att om ett beslut inte ändrades på det sätt som studenten begärde skulle klagomålet hänskjutas till en särskild nämnd. Någon sådan hänskjutning av klagomålet hade dock inte gjorts. Högskoleverket ansåg att Chalmers tekniska högskola inte följde sina egna regler i detta avseende och anmodade lärosätet att redovisa de åtgärder som vidtagits med anledning av verkets ställningstagande.

Uppföljning

I uppföljningsbeslutet konstaterade verket att studentens klagomål nu hade prövats enligt Chalmers tekniska högskolas regler.

Beslut 2011-10-25 Anmälan mot Chalmers tekniska högskola angående utformningen av ett examensbevis (reg.nr 31-1324-II) och beslut 2012-04-05 Anmälan mot Chalmers tekniska högskola angående utformning av ett examensbevis – uppföljning (reg.nr 31-6627-II)

Beslut om doktorandantagning endast på engelska

Högskoleverket har konstaterat att Lunds universitet inte har tillämpat språklagen på ett korrekt sätt.

Bakgrund

En person anmälde Lunds universitet för att lärosätets beslut om en doktorandantagning endast meddelats på engelska. Anmälaren menade att universitetet var skyldigt att meddela sina beslut på svenska.

Lunds universitet anförde i sitt yttrande att mot bakgrund av bestämmelserna i språklagen (2009:600), dess förarbeten samt Justitieombudsmannens bedömning av rättsläget såsom det kommit till uttryck i beslutet från den 27 oktober 2009 (dnr 1811-2008) skulle de i ärendet aktuella handlingarna ha varit avfattade på svenska i originalversionen. För att tillgodose behovet för de sökande som inte behärskade svenska att kunna tillgodogöra sig innehållet borde en översättning ha gjorts av det svenska originalet. För att förhindra att samma sak händer igen meddelade universitetet att samtliga fakultetsområden vid universitetet omgående kommer att informeras om språklagen och dess innebörd. Universitetet informerade också om ett pågående arbete med att ta fram en för universitetet gemensamt gällande språkpolicy.

Högskoleverkets bedömning

Enligt 4 § språklagen är svenska huvudspråk i Sverige. I 10 § första stycket samma lag anges att språket i domstolar, förvaltningsmyndigheter och andra organ som fullgör uppgifter i offentlig verksamhet är svenska.

Högskoleverket konstaterade, i likhet med Lunds universitet, att lärosädet borde ha skrivit de aktuella handlingarna på svenska. Högskoleverket konstaterade vidare att det, utifrån de åtgärder som lärosädet vidtagit för att liknande händelser ska kunna undvikas i framtiden, inte fanns anledning att vidta någon ytterligare åtgärd med anledning av anmälan.

Beslut 2010-04-08 Anmälan mot Lunds universitet (reg.nr 31-746-10)

Högskoleverket är en myndighet för frågor som rör universitet och högskolor. Verket arbetar med kvalitetsbedömningar, tillsyn, uppföljningar, utveckling av högre utbildning, utredningar och analyser, bedömning av utländsk utbildning och studieinformation.

Läs mer på vår webbplats www.hsv.se.